

Briselē, 2020. gada 11. decembrī
(OR. en)

13957/20

ENV 793
CLIMA 342
TELECOM 260
DIGIT 150
ENER 489
COMPET 628
RECH 514
MI 562

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Padome
Iep. dok. Nr.:	13524/20
Temats:	Projekts Padomes secinājumiem par digitalizāciju kā ieguvumu videi – apstiprināšana

1. Prezidentvalsts ir sagatavojusi projektu Padomes secinājumiem par minēto tematu, kuru mērķis, vēršot uzmanību uz svarīgām saiknēm starp digitalizāciju un vidi, ir dot ieguldījumu debatēs par ilgtspējīgu digitālo pārveidi ES un apzināt rīcības iespējas Eiropas līmenī.
2. ES vides ministru neformālajā videokonferencē, kas notika 2020. gada 13. un 14. jūlijā, ministri tika aicināti apmainīties viedokļiem par to, kā digitalizāciju varētu ciešāk saskaņot ar vides interesēm un kā digitālās tehnoloģijas būtu jāizmanto labākai klimata un vides aizsardzībai.

3. Vides jautājumu darba grupa šo jautājumu apsprieda vairākās neformālās videokonferencēs, pamatojoties uz prezidentvalsts sagatavoto Padomes secinājumu projektu. Pēc neoficiālas klusēšanas procedūras Vides jautājumu darba grupas līmenī tika panākta principiāla vienošanās.
4. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 4. decembrī apstiprināja vienošanos par secinājumu projektu, lai to iesniegtu apstiprināšanai Vides padomē ¹.
5. Ņemot vērā minēto, Vides padome tiek aicināta 2020. gada 17. decembra sanāksmē apstiprināt šīs piezīmes pielikumā pievienoto Padomes secinājumu projektu.

¹ Pēc Pastāvīgo pārstāvju komitejas sanāksmes tekstā tika veikti nelieli pielāgojumi, lai atjauninātu vietturus, kas attiecas uz Komisijas priekšlikumu par baterijām (4. lpp.) un uz Berlīnes deklarāciju (6. lpp.).

Digitalizācija kā ieguvums videi

– Padomes secinājumu projekts –

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT:

- Eiropadomes 21. jūlija secinājumus par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) un Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu "*Next Generation EU*" (NGEU) ²,
- Eiropadomes 2020. gada 2. oktobra secinājumus par digitālo pārveidi ³,

Komisijas paziņojumus par šādiem tematiem:

- Eiropas zaļais kurss ⁴,
- Eiropas digitālās nākotnes veidošana ⁵,
- Eiropas Datu stratēģija ⁶,
- Baltā grāmata par mākslīgo intelektu. Eiropeska pieeja – izcilība un uzticēšanās ⁷,
- Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns – Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu ⁸,
- ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam – Atgriezīsim savā dzīvē dabu ⁹,
- Stratēģija "No lauka līdz galdam". Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā ¹⁰,
- Droša 5G ieviešana ES – ES rīkkopas īstenošana ¹¹,
- Jauna Eiropas industriālā stratēģija ¹²,

² Dok. EUCO 10/20.

³ Dok. EUCO 13/20.

⁴ Dok. 15051/19 + ADD 1 - COM(2019) 640 final + pielikums.

⁵ Dok. 6237/20 - COM(2020) 67 final.

⁶ Dok. 6250/20 - COM(2020) 66 final.

⁷ Dok. 6266/20 - COM(2020) 65 final.

⁸ Dok. 6766/20 + ADD 1 - COM(2020) 98 final.

⁹ Dok. 8219/20 + ADD 1 - COM(2020) 380 final + pielikums.

¹⁰ Dok. 8280/20 + ADD 1 - COM(2020) 381 final.

¹¹ Dok. 5664/20 - COM(2020) 50 final.

¹² Dok. 6782/20 - COM(2020) 102 final.

- MVU stratēģija ilgtspējīgai un digitālai Eiropai ¹³,
- Klimatneitrālas ekonomikas dzinējspēks: ES Energosistēmas integrācijas stratēģija ¹⁴,
- Ilgtspēju sekmējoša ķīmikāliju stratēģija – Ceļā uz vidi, kas brīva no toksikantiem ¹⁵,

Komisijas priekšlikumus attiecībā uz:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu par vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2030. gadam ¹⁶,
- Regulu par Eiropas datu pārvaldību (Datu pārvaldības akts) ¹⁷,
- Regulu par baterijām un bateriju atkritumiem ¹⁸.

Padomes secinājumus:

- Eiropas digitālās nākotnes veidošana ¹⁹,
- Pilnīgāka aprīte – pāreja uz ilgtspējīgu sabiedrību ²⁰,
- Augsti digitalizētas Eiropas nākotne pēc 2020. gada: Visas Savienības digitālās un ekonomiskās konkurētspējas un digitālās kohēzijas stiprināšana ²¹
- Ilgtspējīgas Eiropas izveidošana līdz 2030. gadam – līdzšinējais progress un turpmākie pasākumi ²²,
- Biodaudzveidība – nepieciešama steidzama rīcība ²³,
- (*Vieta tekstam*) Padarīt atveseļošanu apnitīgu un zaļu ²⁴;

¹³ Dok. 6783/20 - COM(2020) 103 final.

¹⁴ Dok. 9389/20 - COM(2020) 299 final.

¹⁵ Dok. 11976/20 - COM(2020) 667 final.

¹⁶ Dok. 11987/20 - COM(2020) 652 final.

¹⁷ Dok. 13351/20 - COM(2020) 767 final.

¹⁸ 13944/20 + ADD 1 - COM(2020) 798 final + pielikumi.

¹⁹ Dok. 8711/20.

²⁰ Dok. 12791/19.

²¹ Dok. 10102/19.

²² Dok. 14835/19.

²³ Dok. 12210/20.

²⁴ [xxxx/20].

UZSVEROT Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta *Next Generation EU (NGEU)*, daudzgadu finanšu shēmas (DFS) un valstu reformu un investīciju pakešu nozīmi, lai Savienība varētu stingri nostāties uz ilgtspējīgas un noturīgas atveseļošanas ceļa, vienlaikus atbalstot Savienības zaļās un digitālās prioritātes; atkārtoti UZSVEROT, ka Atveseļošanas un noturības mehānismam (ANM) būtu efektīvi jāveicina zaļā pārkārtošanās un digitālā pārveide; ATZINĪGI VĒRTĒJOT Eiropadomes 2020. gada 2. oktobra secinājumus, kuros teikts, ka vismaz 20 % Atveseļošanas un noturības mehānisma līdzekļu tiks darīti pieejami digitālās pārkārtošanās vajadzībām, *inter alia*, lai pilnībā izmantotu visas digitālo tehnoloģiju sniegtās iespējas ar mērķi sasniegt vērienīgos vides un klimatrīcības mērķus;

ATBALSTOT to, ka Komisija ir apzinājusi "divkāršo izaicinājumu" – zaļo pārkārtošanos un digitālo pārveidi; UZSVEROT, ka ir vajadzīga politikas saskaņotība un cieša sadarbība dažādās politikas jomās, lai rastu risinājumus šim divkāršajam izaicinājumam; IZCEĻOT divējādās pārkārtošanās potenciālu radīt jaunas zaļās un digitālās darbvietas, kas nepieciešamas ekonomikas atveseļošanai pēc Covid-19 pandēmijas; UZSVEROT, ka digitālajam komponentam būs izšķiroša nozīme, lai sasniegtu Eiropas zaļā kursa vērienīgos mērķus un ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), kā noteikts ES digitālajā stratēģijā "Eiropas digitālās nākotnes veidošana"; ATGĀDINOT, cik svarīgi ir paātrināt Programmas 2030. gadam un IAM īstenošanu, tostarp kā līdzekli, ar ko nodrošināt politikas saskaņotību, holistiskā un sistēmiskā veidā risinot divkāršo izaicinājumu;

IZCEĻOT, ka ir vajadzīgas mērķtiecīgas iniciatīvas, lai risinātu jautājumu par Eiropas digitālās stratēģijas un Eiropas zaļā kursa mērķu mijiedarbību un tādējādi izmantotu digitalizācijas dotās iespējas vides aizsardzības, klimatrīcības un dabas aizsardzības jomā, kā arī lai ierobežotu digitālo tehnoloģiju un infrastruktūru negatīvo ietekmi uz vidi;

MUDINOT Komisiju un dalībvalstis padziļināt izpratni par digitālo tehnoloģiju potenciālo ieguldījumu ilgtspējā un analizēt, kā rīcībpolitikas varētu maksimāli palielināt šo potenciālu, *inter alia* ar prognozēšanas pasākumiem;

ATZĪSTOT, ka digitālās lietotnes un tehnoloģijas var būt spēcīgi instrumenti vides aizsardzības, dabas un biodaudzveidības saglabāšanas, apritīguma un klimatrīcības veicināšanai; UZSVEROT, ka digitalizācija var arī palielināt labklājību un konkurētspēju, veicināt sociālo taisnīgumu un uzlabot līdzdalības iespējas; tomēr ATZĪSTOT digitalizācijas iespējamo rikošeta fenomenu un UZSVEROT, ka datu apstrāde, kā arī digitālās infrastruktūras un ierīces to projektēšanas, izstrādes, ražošanas un izmantošanas laikā arvien vairāk patērē vērtīgas izejvielas un enerģiju globālajās vērtības un piegādes ķēdēs un tādējādi var veicināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, piesārņojumu, dabas degradāciju, biodaudzveidības zudumu un atkritumu radīšanu; tādēļ NORĀDOT, ka ir vajadzīgi veicinoši politikas pamatnosacījumi, lai varētu izmantot digitalizācijas pozitīvo ietekmi, vienlaikus ierobežojot tās ekoloģiskos trūkumus;

IZCEĻOT, ka augstas veiktspējas digitālās infrastruktūras, tostarp 5G un jaunu platjoslas tīklu, ātra izvēršana ir priekšnoteikums ES ilgtermiņa konkurētspējai un ilgtspējai; šajā sakarā UZSVEROT lauku, kalnu, attālu un mazāk apdzīvotu teritoriju un salu digitālās vajadzības;

ATZĪSTOT nepieciešamību veicināt taisnīgu un iekļaujošu digitālo pārveidi, kas nevienu neatstāj novārtā, sociālo kohēziju un konkurētspēju, un to, cik svarīgi ir ieguldīt cilvēku digitālajās spējās, lai novērstu digitālās plaisas risku, un tādēļ ATZINĪGI VĒRTĒJOT 2020. gada decembra dalībvalstu kopīgo Berlīnes deklarāciju par digitālo sabiedrību un uz vērtībām balstītu digitālo pārvaldi;

ATZĪSTOT to, cik svarīgi, sadarbojoties ar daudzpusējām iestādēm, ir ņemt vērā digitālās politikas starptautisko dimensiju, tostarp jaunietekmes un jaunattīstības valstu bažas un intereses;

UZSVEROT, ka ar vides rīcībpolitikām saistīti ticami, pieejami, salīdzināmi, saistīti, kvalitatīvi un atjaunināti dati ir vajadzīgi uz faktiem balstītai ES vides politikai un uz datiem balstītiem risinājumiem attiecībā uz vides aizsardzību, izglītību ilgtspējīgai attīstībai, vides un klimata pētniecību, kā arī lietotājdraudzīgu ES vides tiesību aktu īstenošanu un efektīvu to progresu un rezultātu uzraudzību;

ATZĪSTOT, ka digitālo tehnoloģiju izmantošanai un pieņemšanai ilgtspējas nolūkā ir vajadzīgas digitālās prasmes un prātība, kā arī inovācijas kultūra; UZSVEROT nepieciešamību stiprināt un labāk sasaistīt ES pētniecības un inovācijas politiku ar vides, ekonomikas un sociālo ilgtspēju un digitalizāciju, lai pētniecības rezultātus konsekventi iekļautu praktiskos inovācijas procesos un sistēmās, un šajā nolūkā virzīt attiecīgās atbalsta programmas;

Eiropas datu telpa Eiropas zaļajam kursam

1. UZSVER, ka datu vākšana, apstrāde, izmantošana, kopīgošana, analīze un piekļuves atvieglošana datiem veido pamatu, ar ko atbalstīt uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanu zināšanu, pētniecības un inovācijas jomā, un tādu pasākumu īstenošanu, ar ko veicina Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanu, kā arī Eiropas atveseļošanu un ilgtermiņa konkurētspēju; ATBALSTA Eiropas datu telpu izveidi stratēģiskās jomās, kā izklāstīts Eiropas Datu stratēģijā, kā arī kopīgus noteikumus par minimālo datu saturu, formātiem, kvalitāti un procedūrām attiecībā uz piekļuvi datiem un datu apmaiņu; jo īpaši ATBALSTA Eiropas zaļā kursa datu telpas izveidi ar publiskā un privātā sektora dalībnieku iesaisti, lai atvieglotu apmaiņu ar visu veidu attiecīgajiem datiem, tostarp *Copernicus* datiem, augstvērtīgām publiskā sektora datu kopām un privātā sektora datiem par attiecīgajām nozarēm;
2. UZSVER, ka ilgtspējīgai augstas veiktspējas Eiropas mākoņa infrastruktūrai un ar to saistītajiem pakalpojumiem ir izšķiroša nozīme ES digitālās suverenitātes un konkurētspējas stiprināšanā un ka tas ir priekšnoteikums, lai pilnībā gūtu labumu no datu ekonomikas; ATZINĪGI VĒRTĒ dalībvalstu kopīgo deklarāciju "Veidojot nākamās paaudzes mākonī uzņēmumiem un publiskajam sektoram Eiropas Savienībā"; atkārtoti APSTIPRINA, ka šai infrastruktūrai vajadzētu būt vērstai uz visaugstākajiem ilgtspēju veicinošiem kibernetikas, datu aizsardzības, energoefektivitātes, sadarbības un pārredzamības standartiem, un AICINA attiecīgos dalībniekus ņemt vērā arī resursu un materiālu efektivitāti;

3. AICINA Komisiju kopā ar dalībvalstīm un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām izpētīt, cik lielā mērā ar vidi saistītie dati par uzņēmumiem, pētniecību, pārvaldes iestādēm, patērētājiem un iedzīvotājiem ir vai var tikt darīti pieejami un izmantojami vides politikas izstrādei un īstenošanai valsts iestādēs; UZSVER nepieciešamību nodrošināt to, ka pirmajā vietā tiek liktas sabiedrības intereses, tostarp augsts vides aizsardzības līmenis, vienlaikus aizsargājot uzņēmējdarbības un komercnoslēpumus un nodrošinot privātumu, datu aizsardzību un intelektuālā īpašuma tiesības saskaņā ar ES un dalībvalstu pašu normatīvajiem datu kopīgošanas pienākumiem un datu aizsardzības noteikumiem;
4. UZSVER Eiropas Zemes novērošanas programmas *Copernicus* un tālizpētes datu potenciālu kā instrumentus Eiropas zaļā kursa īstenošanai, vides indikatoru uzraudzībai un atbilstības stiprināšanai ar vides rīcībpolitikām; un tādēļ MUDINA Komisiju turpināt izstrādāt projekta "Galamērķis Zeme" (Zemes digitālais dvīnis) saturu, pārvaldību un funkcijas, lai labāk vizualizētu, novērotu, paredzētu un pārvaldītu planētas norises;
5. IZCEĻ, ka ir svarīgi stiprināt Eiropas Vides aģentūru (EVA), jo tā ir viena no galvenajām institūcijām, kas politikas veidotājiem un sabiedrībai sniedz savlaicīgu, mērķtiecīgu, atbilstīgu, ticamu un salīdzināmu vides informāciju, cita starpā izmantojot datus, ko dalībvalstis darījušas pieejamus saistībā ar INSPIRE, vienlaikus pēc iespējas ņemot vērā datu konsekveni un sinerģijas ar informāciju, ko sniedz Eiropas Statistikas sistēma un citas kompetentās iestādes;

6. ATZĪST nepieciešamību optimizēt un standartizēt ar vides rīcībpolitikām saistīto datu pieejamību, izmantošanu un apstrādi saskaņā ar Atvērto datu direktīvu un *INSPIRE* direktīvu ²⁵, kā arī intelektuālā īpašuma tiesībām; lai izmantotu inovācijas potenciālu, MUDINA Komisiju kopā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām turpināt izstrādāt prasības attiecībā uz sadarbspējīgiem un mašīnlasāmiem datu un pakalpojumu formātiem, lietojumprogrammu saskarnēm un lielapjoma lejupielādi pāri dažādu nozaru robežām un administratīvajiem līmeņiem; UZSVER, ka ir svarīgi veicināt datu apmaiņu dalībvalstīs un starp tām un datu sadarbību datu telpās un starp tām dažādās nozarēs, kā noteikts Eiropas sadarbības satvarā (*EIF*); UZSVER nepieciešamību pievērst lielāku uzmanību datu atbilstībai un veicināt amatierzinātnes un progresīvu digitālo tehnoloģiju, piemēram, sensoru vai mākslīgā intelekta, izmantošanu;
7. MUDINA dalībvalstis izmantot esošās Eiropas programmas, lai izveidotu priekšzīmīgas un viegli pavairojamas lietotnes un pakalpojumus attiecīgo datu vākšanai, apstrādei un analīzei nolūkā atbalstīt atbilstību Eiropas regulējumam vides jomā un ES vides tiesību aktu izpildi, arī ņemot vērā Eiropas zaļā kursa prioritātes;
8. ATZĪST nepieciešamību saskaņot piekļuves un atkalizmantošanas nosacījumus attiecībā uz vides datiem, vienlaikus ievērojot ES datu aizsardzības standartus un intelektuālā īpašuma tiesības, lai atrisinātu jautājumus, kas saistīti ar dažādiem licencēšanas modeļiem, juridisko nenoteiktību un papildu pūliņiem lietotājiem;

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1024 (2019. gada 20. jūnijs) par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu, OV L 172, 26.6.2019., 56. lpp., un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/2/EK (2007. gada 14. marts), ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (*INSPIRE*), OV L 108, 25.4.2007., 1. lpp.

9. MUDINA Komisiju un dalībvalstis atbalstīt Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programmu (*UNEP*) tās centienos saistībā ar globālas vides datu stratēģijas izstrādi un "Pasaules vides dežūrcentra" izveidi, kā arī atbalstīt jaunietekmes un jaunattīstības valstis to centienos izveidot infrastruktūru ar vidi saistītu datu reģistrēšanai un integrētu šīs valstis iepriekšminētajos pūliņos vākt un analizēt ar vidi saistītus datus, piekļūt tiem un apmainīties ar tiem;

Digitālo risinājumu piesaistīšana ar mērķi uzlabot vides aizsardzību, klimatrīcību, dabas aizsardzību un apritīgumu

10. ATZĪST, ka digitalizācija ir lielisks līdzeklis, ar ko paātrināt pāreju uz klimatneitrālu, aprites un noturīgāku ekonomiku; MUDINA Komisiju, dalībvalstis un ieinteresētās personas turpināt pētīt un izmantot digitalizācijas milzīgo potenciālu, lai palīdzētu ES sasniegt Eiropas zaļā kursa mērķus un [...] pārkārtošanos uz klimatneitralitāti līdz 2050. gadam; ATZĪST, ka digitalizācijai ir potenciāls sekmēt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu dažādās nozarēs un pastiprināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, cita starpā palielinot ES spēju paredzēt un pārvaldīt ar klimatu saistītas katastrofas;
11. AICINA Komisiju sākt darbu ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai izstrādātu konsekventu un pārredzamu novērtēšanas un uzraudzības metodiku ar mērķi novērtēt un maksimāli palielināt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) ieguldījumu pārejā uz zaļo ekonomiku; AICINA Komisiju un attiecīgās ieinteresētās personas izstrādāt pamatnostādnes un ieteikumus dažādām nozarēm, lai veicinātu klimatam un videi draudzīgu digitālo risinājumu izmantošanu, vienlaikus palielinot resursu un materiālu efektivitāti un energoefektivitāti un izvairoties no rikošeta fenomena;

12. ATZĪST, ka digitālo tehnoloģiju efektīva izmantošana var palīdzēt nošķirt izaugsmi no resursu izmantošanas un tās negatīvās ietekmes uz vidi; šajā sakarā UZSVER digitālo un datu virzītu tehnoloģiju potenciālu palielināt apritīgumu ar šādu darbību palīdzību: uzlabojot produktu un procesu projektēšanu, koordinējot vērtību ķēdes, samazinot darījumu izmaksas, uzlabojot reverso loģistiku, brokeru, koplietošanas un sadarbības sistēmas, uzlabojot ražotājiem, patērētājiem, remonta veicējiem un pārstrādātājiem sniegtu informāciju par produktiem un uzlabojot atkritumu apsaimniekošanu; ATZĪST, ka IKT var arī sekmēt uz apriti vairāk vērstus uzņēmējdarbības modeļus, kas veicina optimālu aktīvu izmantošanu, servitizāciju, virtualizāciju un dematerializāciju, izsekošanas [...] platformu darbību, produktu un materiālu koplietošanu un atkalizmantošanu un kas nodrošina efektīvāku materiālu apstrādi un samazina atkritumu daudzumu;
13. ATZĪST digitālo risinājumu potenciālu izsekot, uzraudzīt un analizēt resursu, tostarp otrreizējo izejvielu, krājumus un plūsmas un uzlabot to sadali un optimālu izmantošanu, un visām ieinteresētajām personām radīt pārredzamību globālajās piegādes un vērtības ķēdēs; tas ir līdzeklis, ar ko veicināt dabas resursu un biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu un sekmēt atbildīgu patērētāju lēmumu pieņemšanu aprites ekonomikā;
14. AICINA izstrādāt ES iniciatīvas, ar ko uzlabot informācijas pieejamību un plūsmu globālajās piegādes un vērtības ķēdēs un veidot aprites ekonomiku ar ekoloģiski pareiziem, slēgtiem, tīriem, netoksiskiem un drošiem materiālu aprites cikliem, veicināt tirgus dalībnieku sadarbību un vienošanos to starpā par to, kāda informācija būtu jādara pieejama, vienlaikus nodrošinot skaidri noteiktus kritērijus šādas informācijas izmantošanai un aizsardzībai saskaņā ar ES tiesisko regulējumu; MUDINA Komisiju gan izstrādāt regulatīvās prasības attiecībā uz informāciju par produktiem, gan sapulcināt ieinteresētās personas, lai izstrādātu savstarpēji saskaņotus protokolus, taksonomijas un klasifikācijas, ar ko veicinātu informācijas apmaiņu vērtību ķēdēs; tādēļ ATZINĪGI VĒRTĒ paziņojumu par kopīgu Eiropas datu telpu viedām aprites lietotnēm, kas nodrošinās struktūru un pārvaldības sistēmu, kas sekmēs tādu lietojumu un pakalpojumu rašanos kā produktu pases, resursu kartēšana un patērētāju informēšana, un MUDINA dalībvalstis, attiecīgos ekonomikas dalībniekus un citas uzticamas trešās personas sniegt savu ieguldījumu;

15. MUDINA Komisiju saistībā ar ilgtspējīgu produktu rīcībpolitikas satvaru nākt klajā ar priekšlikumu par produktu digitālo pasi, kas ļautu izsekot un identificēt un nodrošinātu piekļuvi informācijai par produktiem un to sastāvdaļām attiecībā uz izcelsmi un sastāvu, tostarp vielām, kas rada bažas, šo produktu atkalizmantošanu, remontu, demontāžu un reciklēšanu, un apsaimniekošanu pēc kalpošanas laika beigām, kā arī to vides pēdas nospiedumu un sniegumu, lai veicinātu ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu; AICINA Komisiju par sākumpunktu izmantot esošās datu kopas; AICINA Komisiju, iesaistot attiecīgās ieinteresētās personas, sākt izmēģinājuma projektus, lai aprites ekonomikas rīcības plānā izstrādātu produktu digitālās pases galvenajām produktu vērtības ķēdēm, sākot ar elektrotransportlīdzekļu akumulatoriem 2021. gadā;
16. ATZĪST digitālo risinājumu potenciālu sasniegt vērienīgos mērķus, kas noteikti ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam; ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka Komisija 2020. gada oktobrī izveidoja Eiropas Biodaudzveidības zināšanu centru; MUDINA Komisiju uzlabot vides datu un citu attiecīgo nozaru datu vākšanu, uzraudzību un apmaiņu; AICINA Komisiju veicināt datu pārvaldības optimizāciju un tādu digitālo tehnoloģiju atbildīgu izmantošanu kā mākslīgais intelekts, tālīzpēte, lielo datu analīze un robotika, lai uzlabotu ES un tās dalībvalstu zināšanas par sugām un to dzīvotnēm, kļūtu par līderi biodaudzveidības uzraudzībā, saglabāšanā, atjaunošanā un ilgtspējīgā izmantošanā, tādējādi palīdzot cīnīties pret tās samazināšanos; AICINA Komisiju izstrādāt biodaudzveidības novērtēšanas instrumentus, pamatojoties uz uzticamiem datiem un digitālajām tehnoloģijām, lai labāk īstenotu un uzraudzītu Konvencijā par bioloģisko daudzveidību ietverto biodaudzveidības satvaru laikposmam pēc 2020. gada;

17. MUDINA Komisiju veicināt zināšanu apmaiņu un sadarbību attiecībā uz digitālo tehnoloģiju un inovatīvu metožu izmantošanu biodaudzveidības un ekosistēmu monitoringa un vispārējā vides monitoringa un ziņošanas jomā, izmantojot īpašu tehnisko forumu starp dalībvalstīm un Komisiju, arī ATZĪST, ka, iespējams, ir jāpielāgo juridiskās uzraudzības un ziņošanas prasības, lai iekļautu jaunas tehnoloģijas, un ATBALSTA elektronisku informācijas rīku un digitālu vides informācijas sistēmu izstrādi, uzturēšanu, atjaunināšanu un izmantošanu vides informācijas aktīvai izplatīšanai Eiropas un valstu līmenī, lai īstajā brīdī iegūtu īsto informāciju pareizā formātā un lai līdz minimumam samazinātu administratīvo slogu;
18. MUDINA Komisiju izstrādāt vērienīgu politikas programmu digitālu risinājumu izmantošanai, lai īstenotu nulles piesārņojuma stratēģiju un veicinātu datu vākšanu, analīzi, pārvaldību un ziņošanu par visu veidu piesārņojumu; UZSVER, ka – lai atbalstītu vietējās zaļās un digitālās pārveides stratēģijas – ir svarīgi atbalstīt reģionālās un vietējās iestādes un citas ieinteresētās personas un sadarboties ar tām;

Investīcijas digitālajos risinājumos ekonomikas un sabiedrības ilgtspējīgai pārveidei

19. UZSVER, ka ES un tās dalībvalstīm būtu jāizmanto un, iespējams, jāpalielina to spējas nodrošināt pienācīgu finansējumu svarīgām pamattehnoloģijām (tostarp nepieciešamajai aparatūras izstrādei un drošai datu infrastruktūrai), piemēram, (bet ne tikai) mākslīgajam intelektam, blokķēdei, lietu internetam (IoT) un augstas veiktspējas datošānai, lai veicinātu vides un klimata mērķu sasniegšanu, iekļaujošu, sociāli taisnīgu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi un uzlabotu konkurētspēju un labklājību;

20. ATKĀRTOTI NORĀDA, ka, lai stimulētu publiskās un privātās investīcijas, būtu jāizmanto DFS un *NGEU*, tostarp ANM, kā arī nacionālie atveseļošanas un noturības plāni; UZSVER nepieciešamību ES finansēšanas programmās koncentrēties uz sinerģijām starp digitalizāciju un ilgtspēju un nepieciešamību atveseļošanas un noturības plānos veidot sinerģiskas iniciatīvas virzībā uz digitālo un zaļo pārkārtošanos; AICINA Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka digitalizācijas un ilgtspējas vajadzībām paredzētais finansējums tiks labāk saskaņots, lai stimulētu ilgtspējīgus digitālos risinājumus, un izmantot ES, dalībvalstu un privātā sektora finansējumu, lai palielinātu piekļuvi pamatkapitāla finansējumam tādu jaunuzņēmumu un MVU darbības sākumposmā un izvēršanā, kuri koncentrējas uz radikāli transformatīvu digitālo tehnoloģiju izmantošanu tīru tehnoloģiju risinājumos;
21. MUDINA dalībvalstis mobilizēt publiskās un privātās investīcijas, tostarp ar atveseļošanas un noturības plāniem, digitālajās tehnoloģijās, kas palīdz sasniegt vides mērķus, kā arī videi draudzīgās informācijas un komunikācijas tehnoloģijās, un palielināt ekonomikas, jo īpaši finanšu nozares, informētību par ilgtspējīgām investīcijām, jo īpaši ātri pabeidzot un kā atsauci pienācīgi izmantojot ilgtspējīga finansējuma taksonomiju;
22. ATZĪST, ka ilgtspējīgām inovācijām ir vajadzīgs sistemātisks un ilgtermiņa atbalsts; NORĀDA, ka vērienīgai vides un klimata politikai ir vajadzīgs pastāvīgs pētniecības ieguldījums, pamatojoties uz stabilām pētniecības un inovācijas struktūrām; UZSVER, ka digitālās inovācijas spējas vides aizsardzības un klimatrīcības saskarnē ir jāstiprina, izmantojot mērķtiecīgus atbalsta un veicināšanas instrumentus; MUDINA dalībvalstis dalīties pieredzē un atziņās, kas gūtas saistībā ar inovatīvu risinājumu un tehnoloģiju izstrādi un ieviešanu, un AICINA Komisiju veicināt šādu apmaiņu;

Videi draudzīgākas informācijas un komunikācijas tehnoloģijas

23. ATZĪST, ka steidzami ir jāpaplašina digitālā infrastruktūra, un vienlaikus UZSVER, ka ir jānodrošina to videi nekaitīga projektēšana un digitālo tehnoloģiju ieviešana, uzlabojot energoefektivitāti un resursu un materiālu efektivitāti un palielinot otrreizējo izejvielu izmantošanu; NORĀDA, ka trūkst visaptverošas informācijas par digitalizācijas neto ietekmi uz vidi; tādēļ AICINA Komisiju izskatīt vispārējo enerģijas, resursu un ūdens patēriņu, siltumnīcefekta gāzu emisijas, emisiju nonākšanu vides apritē, dabas degradāciju un atkritumu rašanos dažādās IKT jomās; turklāt AICINA Komisiju nekavējoties sākt darbu pie saskaņotu rādītāju un standartu izstrādes ar mērķi efektīvi koncentrēt darbības uz to, lai samazinātu digitalizācijas negatīvo ietekmi uz vidi, un ilgtermiņā vienoties par šādiem standartiem pasaules mērogā, lai veicinātu uz pierādījumiem un datiem balstītas pieejas un lai pārtraudzītu un analizētu minēto ietekmi;
24. ATZĪST, ka videi nekaitīga Eiropas IKT projektēšana, ražošana un izmantošana var palīdzēt izmantot tirgus iespējas un palielināt Eiropas IKT nozares konkurētspēju, kā arī veicināt digitālo risinājumu pozitīvu ieguldījumu vides jomā (piemēram, dematerializācija, efektivitātes palielinājums);
25. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas mērķi līdz 2030. gadam izveidot klimatneitrālus, resursefektīvus, energoefektīvus un materiālu ziņā efektīvus datu centrus un tādēļ AICINA Komisiju saskaņā ar detalizēta ietekmes novērtējuma rezultātiem nekavējoties ierosināt regulatīvus vai neregulatīvus pasākumus un īstenot pārvaldības un tirgus instrumentus, lai atbalstītu datu centru un sakaru tīklu standartizēto dokumentāciju, pārredzamību un vides pēdas nospieduma samazināšanu. Šiem pasākumiem un instrumentiem būtu arī jāpalīdz veidot apritīgāku energosistēmu, kā noteikts ES Energosistēmas integrācijas stratēģijā; MUDINA dalībvalstis savos valsts publiskā iepirkuma rīcības plānos izmantot Komisijas jaunus zaļā publiskā iepirkuma kritērijus attiecībā uz datu centriem un mākoņpakalpojumiem;

26. IZCEĻ, nepieciešamību noteikt standartus un izveidot stimulus ilgtspējīgu, klimatu saudzējošu, resursu, enerģijas un materiālu ziņā efektīvu IKT un pakalpojumu projektēšanai, izstrādei un darbībai gan Eiropā, gan pasaulē; ATZĪST, ka izejvielu izmantošana un IKT produktu ražošana, izmantošana un likvidēšana īpaši ietekmē jaunietekmes un jaunattīstības valstis; MUDINA Komisiju izpētīt iespējas, kā patērētājiem nodrošināt lielāku pārredzamību attiecībā uz IKT produktu un pakalpojumu oglekļa, resursu, enerģijas, materiālu un vides pēdas nospiedumu, lai veicinātu apzinātu izvēli; ATBALSTA Komisijas priekšlikumu iesniegt Apritīgas elektronikas iniciatīvu, par ko paziņots aprites ekonomikas rīcības plānā;
27. MUDINA Komisiju noteikt vai pielāgot esošās ekodizaina prasības energoefektīvām IKT sistēmām, elektriskām un elektroniskām iekārtām, lai palielinātu atkalizmantojamību, ilgzinātību, remontējamību un reciklējamību, lai uzlabotu vieglāku atjaunināšanu, atvieglotu elektroniskajos atkritumos esošo kritiski svarīgo materiālu ieguvu un atkalizmantojamību un ierobežotu bīstamas vielas; MUDINA Komisiju izpētīt instrumentus šādu standartu veicināšanai arī starptautiskā mērogā; MUDINA Komisiju apspriest arī to, kā, izmantojot reciklētu materiālu saturu IKT produktos, ietaupīt izejvielas; LŪDZ Komisiju līdz 2021. gadam iesniegt priekšlikumu, lai uzlabotu IKT produktu remonta iespējas, tostarp programmatūras atjauninājumus, kā paredzēts aprites ekonomikas rīcības plānā; ATZĪST, ka pāreja uz 5G prasīs jaunas paaudzes ierīces, kurās izmantos 5G, un tādēļ UZSVER, ka ir nepieciešama vērienīga rīcība, lai savāktu un reciklētu novecojušas vai liekas ierīces;
28. AICINA Komisiju sadarboties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai kopīgi izstrādātu risinājumus, kuros labāk ņemtu vērā energoefektivitāti un resursu un materiālu efektivitāti, kā arī reciklējamības pēc ekspluatācijas laika beigām, atkalizmantojamības un remontējamības kritērijus ātro inovācijas ciklu laikā augsto tehnoloģiju produktu kategorijās; šajā sakarā LŪDZ Komisiju Apritīgas elektronikas iniciatīvas ietvaros izstrādāt instrumentus un stimulus, lai iekļautu proaktīvu tirgus dalībnieku dinamiku, un līdz 2021. gada beigām iesniegt rīcības plānu par to, kā līdz 2025. gadam ievērojami samazināt iznīcināto IKT produktu daudzumu;

29. ATZĪST, ka fiksēto gigabitu tīklu ātrai izvēršanai, kā arī ātrai un efektīvai 5G tehnoloģijas un nākamās paaudzes šūnu platjoslas tīklu un infrastruktūras izvēršanai ir izšķiroša nozīme Eiropas ekonomikas ilgtermiņa konkurētspējā un tādu pakalpojumu ieviešanā, ar ko veicina ilgtspēju; MUDINA dalībvalstis saskaņā ar Komisijas 2020. gada 18. septembra Ieteikumu (ES) 2020/1307 izstrādāt paraugpraksi, lai stimulētu tādu jaunu elektronisko sakaru tīklu un jo īpaši ļoti augstas veiktspējas tīklu izvēršanu, kam ir ar mazāks vides pēdas nospiedums, vienlaikus gādājot par sabiedrības veselību bez tīklu izvēršanas palēnināšanas;
30. UZSVER, cik svarīgi ir stiprināt pieprasījumu pēc videi draudzīgiem IKT produktiem, pakalpojumiem un risinājumiem publiskajā iepirkumā, ņemot vērā vides aspektus un vienlaikus ievērojot tirgus apstākļus, jo tas palīdzēs izplatīt ilgtspējīgus digitālos risinājumus, un MUDINA dalībvalstis pilnībā izmantot zaļo publisko iepirkumu, lai, pamatojoties uz paraugpraksi, veicinātu pieprasījumu pēc visu veidu IKT produktiem un pakalpojumiem;

Mākslīgā intelekta izmantošana vides aizsardzības uzlabošanas nolūkos

31. ATZĪST, ka mākslīgā intelekta izmantošana var būtiski veicināt Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanu un palīdzēt līdzsvarot vides un klimata intereses ar nepieciešamību stiprināt konkurētspēju; ATBALSTA Komisijas viedokli, ka Eiropas ar mākslīgo intelektu saistītā tiesiskā regulējuma pamatā vajadzētu būt uz iespējām un risku balstītai pieejai; NORĀDA, ka šādu pieeju ir jāturpina apspriest sīkāk; UZSVER, ka lai klimatrīcības un vides aizsardzības nolūkos pilnībā izmantotu potenciālu, ko dod Eiropas pieeja attiecībā uz izcilību un uzticēšanos mākslīgajam intelektam, par būtiskiem jautājumiem būtu jāatzīst arī vides un klimata aizsardzība, vienlaikus pievēršoties arī mākslīgā intelekta iespējamai tiešai un netiešai negatīvai ietekmei uz vidi un izpētot pasākumus šīs ietekmes samazināšanai; MUDINA dalībvalstis dalīties pieredzē un atziņās, kas gūtas saistībā ar mākslīgā intelekta izstrādi un piemērošanu šajā jomā, un AICINA Komisiju nākt klajā ar ierosmēm par to, kā veicināt šādu apmaiņu;

32. MUDINA Komisiju atjauninātajā koordinētajā plānā uzsvērt augstu sociālās un ekoloģiskās labklājības līmeni kā svarīgu mākslīgā intelekta principu, kā ierosināts baltajā grāmatā par mākslīgo intelektu; UZSVER, ka mākslīgā intelekta izstrādē pēc iespējas agrākā posmā būtu jāņem vērā sociālo un vides problēmu risināšana ("projektā integrēta ilgtspēja"), piemēram, apsverot iespēju izmantot kombinētas, datu virzītas un uz modeļiem balstītas pieejas, kas mazāk balstās uz lielu datu apjomu;
33. UZSVER, ka būs nepieciešamas arvien ciešāk savienotas lietu interneta ierīces, lai savāktu attiecīgus mašīndatus un ar produktiem saistītus datus visā to aprites ciklā, lai pilnībā izmantotu mākslīgā intelekta potenciālu; ATZĪST, ka šādas ierīces, jo īpaši tās, kurām ir perifērdatošanas spēja, var samazināt latentumu, uzlabot joslas platumu un nodrošināt enerģijas ietaupījumus, atvieglojot datu nosūtīšanu; AICINA Komisiju sīkāk izpētīt ietekmi, ko rada aizvien lielāks lietu interneta ierīču izmantojums un virzība uz perifērdatošanu, vienlaikus nodrošinot, ka šādu ierīču ekodizaina kritērijos saglabā augstus standartus attiecībā uz ilgzinātību, kā arī resursu un materiālu efektivitāti un energoefektivitāti;

Stiprināt atbalstu pētniecībai un inovācijai

34. UZSVER, ka – saskaņā ar atbildīgu pieeju pētījumiem un inovācijām – ES pētniecības politikai un inovāciju atbalstam būtu jāveicina IAM īstenošana; šajā sakarā UZSVER, ka jaunajai ES pētniecības pamatprogrammai "Apvārsnis Eiropa" ir jāveicina gan digitālas, gan ilgtspējīgas pārejas veidošana, tādējādi stiprinot pārveidi un pārveidojošo pētniecību;
35. IZCEĻ, ka ir būtiski stiprināt pētniecību un inovāciju, lai atbalstītu ilgtspējīgi projektētu IKT izstrādi, kā arī tādu digitālo risinājumu izmantošanu un integrēšanu, kas veicina ilgtspēju; UZSVER, ka ar programmu "Digitālā Eiropa" un programmu "EISI 2 – Digitalizācija" ir jāatbalsta inovācija un digitālo tehnoloģiju, infrastruktūru un pakalpojumu ieviešana, lai atbalstītu Eiropas zaļā kursa mērķus;

36. AICINA ilgtspējas un digitalizācijas mijiedarbību integrēt pašlaik veiktajā Eiropas pētniecības telpas attīstībā, lai analizētu turpmākās pētniecības vajadzības un izstrādātu stratēģiskus risinājumus, uzlabojot apmaiņu starp attiecīgajām ieinteresētajām personām zinātnieku aprindās un ārpus tām; MUDINA Komisiju turpināt attīstīt Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtu (EIT), lai tas kļūtu par uz sadarbību balstītu zināšanu un inovāciju kopienu, kas apvieno zinātni, rūpniecību un sabiedrību;
37. UZSVER, ka ir vajadzīga labāka ES dalībvalstu sadarbība un paraugprakses apmaiņa attiecībā uz digitālajiem risinājumiem vides jomā, veicinot ES mēroga digitālās "ekosistēmas", kas balstītos uz programmā "Digitālā Eiropa" izvirzītajām prioritārajām jomām; IZCEĻ, ka vides inovāciju stimulēšanai ir vajadzīgi izmēģinājuma objekti un eksperimentālas telpas; AICINA Komisiju un dalībvalstis izveidot pārrobežu pilotprojektus, kuros tiktu izmantotas digitālās pamattehnoloģijas, lai atbalstītu aprites ekonomikas, ilgtspējas un efektivitātes mērķus lauksaimniecības, mobilitātes, būvniecības, ražošanas, enerģētikas un citās nozarēs.
-